

UCHWAŁA NR VI/29/2019
RADY GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY

z dnia 25 marca 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Janowiec Kościelny
na lata 2019-2021.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 994 ze zm.), art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.Dz. U. z 2018r., poz. 998 ze zm.), Rada Gminy Janowiec Kościelny uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Charys Malinowska
Marianka Malinowska

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2019 - 2021

Janowiec Kościelny 2019

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Podstawa prawna.....	3
III. Diagnoza społeczna.....	4
IV. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny.....	5
V. Cele programu.....	6
VI. Harmonogram działań programowych.....	7
VII. Adresaci programu i czas jego realizacji	9
VIII. Ewaluacja i monitoring programu.....	9
IX. Źródła finansowania programu.....	10
X. Sposób kontroli realizacji programu.....	10
Zakończenie.....	10

I. Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, maltretowanie oraz znęcanie się nad dzieckiem. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

II. Podstawa prawna:

- a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.Dz.U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.),
- b) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j.Dz. U. z 2018r., poz. 1508 z późn. zm.),
- c) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1390 ze zm.),
- d) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.Dz. U. z 2018r. poz. 2137 ze .zm.),
- e) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 ze.zm.),

g) Uchwała nr XXV/207/2013 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 7 czerwca 2013 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Janowiec Kościelny do 2020 roku.

III. Diagnoza społeczna

Gmina Janowiec Kościelny jest organem prowadzącym dla dwóch publicznych szkół podstawowych i czterech oddziałów przedszkolnych prowadzonych przy szkołach podstawowych.

Sieć szkół podstawowych w pełni zabezpiecza aktualne potrzeby mieszkańców gminy, a sieć publicznych oddziałów przedszkolnych stwarza możliwość wyrównywania szans edukacyjnych i zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej zasadniczo odpowiadającej obserwowanemu popytowi.

Od 2012 roku do obowiązków gminy należy partycypowanie w kosztach związanych z utrzymaniem dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i pieczy zastępczej [zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.Dz.U. z 2018r. poz. 998, ze.zm.).

Z danych źródłowych według GUS oraz sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym wynika, że w Gminie Janowiec Kościelny (na dzień 31 grudnia 2017r.) zamieszkiwało ogółem 3 279 mieszkańców. Z pomocy społecznej (realizacja zadań zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) skorzystało: w 2017r. - 240 rodzin, w 2018r. - 136 rodzin.

Pracownicy socjalni OPS w Janowcu Kościelnym prowadzą systematyczną pracę socjalną mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Pracownicy socjalni w 2017r. prowadzili pracę socjalną w 320 rodzinach (liczba osób w tych rodzinach – 635), a w 2018r. w 272 rodzinach (liczba osób w tych rodzinach – 475).

Podstawowym zadaniem gminy jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tej funkcji. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.Dz.U. z 2018., poz. 998 ze zm.) wprowadziła funkcję asystenta rodziny. Asystentura rodziny pełni ważną rolę w systemie wspierania rodziny. Niezależnie od pracowników socjalnych, asystent rodziny zajmuje się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Mimo wszechstronnych działań na rzecz dziecka i rodziny, jak również szeroko prowadzonej pracy socjalnej w 2017 roku z terenu gminy w formach pieczy zastępczej przebywało 7 dzieci z 2 rodzin (jedno dziecko przeszło proces adopcyjny). Koszt pobytu w pieczy zastępczej wszystkich dzieci, za które ponoszona jest odpłatność całkowitych kosztów utrzymania wyniósł w 2017 roku – 59 662,94 zł, natomiast w roku 2018 liczba dzieci wzrosła o 2 z tym, że jedno dziecko po krótkim pobycie w instytucjonalnej placówce i przy jednoczesnej pracy z rodziną - powróciło do rodziny biologicznej. Koszt utrzymania w 2018r. kształtował się na poziomie 64 420,19 zł.

IV. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> - dobre rozeznanie problemów i potrzeb środowiska lokalnego (diagnoza) - ścisła współpraca instytucji działających na rzecz rodziny - doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny - doświadczenie w realizacji programów i projektów kierowanych do osób wykluczonych społecznie - dostęp do poradnictwa psychologicznego i prawnego 	<ul style="list-style-type: none"> - zatrudnianie asystentów rodzin pozwalające na budowanie efektywnych metod współpracy z rodziną w jej środowisku - brak dostępu do wsparcia terapeutycznego - niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej - zjawisko marginalizacji społecznej (wykluczenie społeczne) - mała aktywność rodzin do samoorganizacji (grupy wsparcia/grupy samopomocowe) - brak pozytywnych wzorców osobowych i zaniedbywanie obowiązków opieki i wychowania przez rodziców - ograniczone środki finansowe na realizację programów pomocowych - bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie
Szanse:	Zagrożenia:
<ul style="list-style-type: none"> - łatwiejszy dostęp do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (pedagogiczna, psychologiczna) - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę - wzrost świadomości dot. korzyści z podjęcia przez rodzinę współpracy w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej - możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych 	<ul style="list-style-type: none"> - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko "dziedziczenia ubóstwa" - brak świadomości problemu oraz nieumiejętność szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne - brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo-wychowawczo - niespójne przepisy prawa

V. Cele programu

Cel główny:

Wspieranie rodziny poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

- Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków socjalnych dla rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym;
- Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych;
- Umożliwienie powrotu dzieciom do rodzin biologicznych.

Działania:

1. profilaktyczne (m. in. diagnoza, informacja, edukacja) mające na celu wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
2. interwencyjne;
3. wspierająco-terapeutyczne;
4. wychowawcze, pomoc w integracji rodziny, dążenie do jej reintegracji;
5. socjalne;
6. przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
7. edukacyjne, podnoszenie umiejętności zawodowej osób zajmujących się pomaganiem rodzinom.

Realizacja założonych celów będzie prowadzona w formie działań, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny. Harmonogram działań określa tabela nr 3.

VI. Harmonogram działań programowych

Tabela nr 3. Harmonogram działań programowych.

Cele szczegółowe	Zadania	Osoba/zespół/partnerzy/odpowiedzialni za realizację
<p>Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków socjalnych dla rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym</p>	Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym
	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców	specjalista terapii uzależnień i współuzależnień w Punkcie Konsultacyjnym w Janowcu Kościelnym , pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym, psycholog
	Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci	GOPS w Janowcu Kościelnym, SOK w Janowcu Kościelnym, GKRPA w Janowcu Kościelnym, Szkoła Podstawowa w Waśniewie-Grabowie, Szkoła Podstawowa w Janowcu Kościelnym, stowarzyszenia
	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcia terapii leczenia uzależnień, podjęcia terapii korekcyjno - edukacyjnej	pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym , GKRPA w Janowcu Kościelnym, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Nidzicy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy
	Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie	pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym , członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Janowcu Kościelnym
	Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi	pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym, asystent rodziny przy GOPS w Janowcu Kościelnym, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nidzicy
	Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w formie żywności, odzieży)	pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym, osoby prywatne, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia

	Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym, asystent rodziny przy GOPS w Janowcu Kościelnym, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Nidzicy
	Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym	asystent rodziny przy GOPS w Janowcu Kościelnym, pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym
	Udział asystenta rodziny w szkoleniach	kierownik GOPS w Janowcu Kościelnym, organizator szkolenia
	Udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną	kierownik GOPS w Janowcu Kościelnym, organizator szkolenia
Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych	Kierowanie rodziców z dziećmi do psychologa lub pedagoga	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nidzicy, pedagog szkolny w placówkach oświatowych
	Kierowanie dzieci ze środowisk dysfunkcyjnych na wypoczynek	Kuratorium Oświaty w Olsztynie, pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym, Szkoła Podstawowa w Waśniewie, Szkoła Podstawowa w Janowcu Kościelnym
	Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nidzicy
	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	Urząd Gminy w Janowcu Kościelnym, GOPS w Janowcu Kościelnym , PCPR w Nidzicy
	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych	pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym , asystent rodziny przy GOPS w Janowcu Kościelnym, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Nidzicy
Umożliwienie powrotu	Utrzymanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, za wyjątkiem	pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym, asystent rodziny przy GOPS w

dzieciom do rodzin biologicznych	przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów	Janowcu Kościelnym, PCPR w Nidzicy, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Nidzicy
	Udzielenie pomocy rodzinom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu pracy zarobkowej	pracownik socjalny GOPS w Janowcu Kościelnym, PUP w Nidzicy,
	Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb	GOPS w Janowcu Kościelnym, Urząd Gminy w Janowcu Kościelnym

VII. Adresaci programu i czas jego realizacji

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Janowiec Kościelny, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie, które wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi, a tym samym ich powrotu do domu rodzinnego.

Realizacja gminnego programu wspierania rodziny została zaplanowana na lata 2019 – 2021. Jest on dokumentem otwartym, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

VIII. Ewaluacja i monitoring programu

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt z członkami rodzin, asystentem rodziny, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskiem sąsiedzkim, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych:

1. liczba rodzin wymagających wsparcia
2. liczba udzielonych porad przez specjalistów
3. liczba realizowanych projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci
4. liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie
5. liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie
6. liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny
7. udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje

8. udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną
9. liczba dzieci objętych terapią psychologiczno – pedagogiczną
10. liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonych z wypoczynkiem
11. liczba rodziców utrzymujących kontakty z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej
12. liczba osób, które podjęły zatrudnienie
13. liczba rodzin, które otrzymały wsparcie finansowe lub rzeczowe
14. liczba dzieci, którym opłacono dożywianie w szkole
15. liczba rodzin, które nabyły podstawy prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego
16. liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej.

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

IX. Źródła finansowania programu

Źródła finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 mogą być środki finansowe pochodzące:

1. z budżetu gminy,
2. z budżetu państwa,
3. z funduszy zewnętrznych, w tym: rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

X. Sposób kontroli realizacji programu

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku będzie składana informacja dla Rady Gminy Janowiec Kościelny z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zakończenie

Przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie

pieczy zastępczej wyznaczają dwa zasadnicze obszary działań. Pierwszym z nich jest położenie nacisku na utrzymanie dzieci w naturalnym środowisku, drugim jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu pieczy zastępczej w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Podsumowując, zakłada się w Programie stworzenie na terenie Gminy Janowiec Kościelny optymalnych warunków dla poprawy życia dzieci i rodzin. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, w rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmiernia się ze swoimi problemami. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału, w celu zdobywania nowych umiejętności.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY
Marianna Malinowska
Marianna Malinowska

Uzasadnienie

do uchwały nr VI/29/2019 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 25 marca 2019 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Janowiec Kościelny na lata 2019-2021.

Zgodnie z treścią art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 998 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY

Marianna Malinowska
Marianna Malinowska